

Qarabağ Azərbaycandır!

Almaz Ülvi

filologiya elmləri doktoru, prof.

Milli tariximizin qəhrəmanlıq səhifəsi: QARABAĞ BİZİMDİR!

Həyat üçün doğulmuşuq,

Vətən üçün ölməliyik!

Ülvi Bünyadzadə

“Qarabağ Azərbaycandır və nida!” – Qarabağı düşmən işğalından azad etmək üçün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev belə bir şüarla səfərbərlik elan etdi və Qarabağa doğru yola başladıq!

İkinci Qarabağ Vətən Müharibəsinə başlamaq üçün 2020-ci ilin 27 sentyabr günü qəflətən seçilmədi. Bu günə 30-32 ili arxada qoyan dörd-ələm dolu illəri ağır addımlarla gəlmişdik. Nə 66 edəcəyimizi, necə edəcəyimizi düşünürdük. Tarix boyu türk sınıan, əyilən, məğlub xalq olmayıb. Zaman fürsətini, məqamını gözləməyi də bilən, səbr sahibi olub,

kəmfürsət olmayıb, haqq meydanına cəsarətlə Kişi kimi girib, qalib olaraq çıxıb. Düşmən bir olsa idi, onun başını bir göz qırpımında əzmək Azərbaycan üçün çətin iş deyildi. Amma görünməyən düşmənləri, ilana ağı verən əqrəbləri, ağır hərbi texnikanı, raketləri, silah-sursat alıb-satanları, insanlıq nə olduğunu bilməyən kəsləri dərdimizə bükülüb kənardan müşahidə edirdik. Çünki zamana ehtiyac vardı.

2016-cı il aprel ayının 1-dən 2-nə keçən gecədən başlayaraq tariximizin şərəfli səhifələrinə yazılacaq Aprel döyüşləri (Aprel müharibəsi və ya Dördgünlük müharibə) ağırlarını yaşadıq. Sonra uzaq yerdən gələn ağır təzyiqlər qarşımızı kəsdi.

2020-ci ilin may ayının 8-də Ermənistan baş naziri Nikol Paşinyanın qədim Xankəndimizə gələrək “Qarabağ Ermənistandır və nöqtə” deməsinin, bu azmış kimi qədim Şuşa şəhərimizdə yallı getməsinin cavabını vermək üçün zamanı daha bir neçə il uzatmağa ehtiyac qalmamışdı. 2020-ci il 12 iyul tarixində Ermənistan – Azərbaycan dövlət sərhədində Tovuz rayonu əraziləri boyunca başlayan

Qarabağ Azərbaycandır!

döyüşlər, hadisələrin ikinci günü general Polad Həşimovun düşmən gülləsinə tuş gələrək şəhid olması insanları bir nəfər kimi ayağa qaldırdı. Yəni, artıq öyrəşdiyimiz atəşkəs pozulmasından general da öldürülərmə? General Polad Həşimovun şəhid olması xəbəri ildırım sürəti ilə bütün Azərbaycana, bizi istəyən dost və istəməyən ölkələrə yayıldı. Az sonra Müdafiə Nazirliyi tərəfindən elan edildi: "2020-ci il 14 iyulda Tovuz istiqamətində gedən döyüşlərdə 11 şəhidimiz olmuşdu. 14 iyul qanlı hadisələri hər kəsdə qəti olaraq səfərbərlik duyğusu oyatdı. İnsanları sakitləşdirmək mümkün deyildi. Hamı "Qarabağ! Qarabağ! Qarabağ!" deyərək intiqam hissinə bələnmişdi. Heç kimin gözü başqa şey görmür, könlü başqa şey duymurdu. Budur, 27 sentyabr 2020-ci il. Həmin günün səhəri Ali Baş Komandan İlham Əliyevin xalqa müraciəti oldu: "Bu gün səhər Ermənistan silahlı qüvvələri bir neçə istiqamətdən müxtəlif növ silahlardan, o cümlədən ağır artilleriyadan istifadə edərək bizim yaşayış məntəqələrimizi, eyni zamanda, hərbi mövqelərimizi atəşə tutmuşdur. Düşmən atəşi nəticəsində mülki əhali və hərbiçilərimiz arasında itkilər, yaralananlar var. Allah şəhidlərimizə rəhmət eləsin! Onların qanı yerdə qalmayacaqdır. Azərbaycan Ordusu hazırda düşmənin hərbi mövqelərinə atəşlər, zərbələr endirir və bu zərbələr nəticəsində düşmənin bir çox hərbi texnikaları sıradan çıxıb. Bu, erməni faşizminin növbəti təzahürüdür ...". Ali Baş Komandanın xalqa müraciətini insanlar ayaqüstə qarşıladı. Axır ki! Axır ki, o məqam çatmışdı. Çünki xalqın səbr kasası daşıb yeri-göyü başına almışdı. Sanki qılıncı qınından sıyrıb düşmənin bağına saplayacaq qədər ani məqam yaranmışdı. Ona görə də bu çağırış, bu müraciət bir udum su kimi ciyərlərə sərinlik gətirdi. Baxmayaraq ki, adı Mühəribə idi. Mühəribə ölüm-itim, dağıntı, göydən od ələnmək deməkdir, İllahdakı indiki hərbi texnikaların şəklini qəzetlərdə, kitablarda görəndə adamın bağı yarılır. Amma bu dəfə, artıq bıçaq sümüyə dirənmişdi. Qarabağ torpağı – ana torpaqlarımız uğrunda, ya qazı, ya da şəhid olmalıyıq. Başqa seçim yoxdur. Ali Baş Komandanın bu müraciətinə bütün Xalq ayağa qalxdı. Uşaqdan böyüyə, qız-qadınlarımız, oğullarımız - hamı könüllü olaraq Vətəni işğaldan qurtarmağa getmək istədi. Amma Ali Baş Komandanın əmri ilə yalnız müəyyən yaş həddi nəzərə alınan oğullarımız cəbhəyə yollandı. Minlərlə könüllü gənclərimiz geri qaytarıldı, "ehtiyac olarsa, sizi də cəbhəyə göndərəcəyik" - dedilər.

Sanki mühəribəyə yox, müqəddəs bir ziyarətə gedirmiş kimi hərbi geyimli igidlərimizi yola saldıq, arxada isə yağış kimi dualarımızla onları Allaha amanatladıq. Şair Emin Piri yazır ki, "mühəribəyə yola düşəndə anam başıma xına qoydu". 2-3 gün ötməmiş Müdafiə Nazirliyindən ilk xəbər gəldi, düşmən cəbhəboyu hücumu keçib. Ağır döyüşlər gedir. Ayıq - sayıq olmalı, yalnız rəsmi xəbərlərə inanmalı, ciddi duruş nümayiş etdirməli, düşmən dəyirmanına su tökməməliyik. Haqq bizimdir, qələbə bizimdir! Tanrı Ordumuzu Zəfərə yetirsin! İşğal altında olan bir sıra kəndlərimiz, hərbi əhəmiyyətli yüksəkliklərimiz azad olunub. Füzuli və Cəbrayıl rayonlarının bir sıra kəndləri Ordumuzun rəşadətli hücumu ilə işğaldan qurtuldu. Tanrı, Ordumuzu müzəffər elə! Tökülən qanlar yerdə qalmasın! Əsir yurdlarımıza qovuşaq! Ümid sənədir ancaq, Azərbaycan əsgəri! Müdafiə Nazirliyinin 2 oktyabr 2020-ci il: "Ağdərə istiqamətində qoşunlarımız Madagiz (sonra bu ad Suqovuşanla əvəz olundu) ətrafındakı hakim yüksəklikləri azad edib və bu məntəqəni nəzarətdə saxlayır. Cəbrayıl-Füzuli istiqamətində qoşunlarımız düşmənin müqavimətini qıraraq onu geri çəkilməyə məcbur edib və irəliləməyə nail olub". Artıq Qələbə soraqlı xəbərləri Ali Baş Komandanın özündən eşitmək istəyirdik. Sonra, xalqla bir yumruq olan Prezident Tviter xəbərlərinə keçdi. Cana 67 yaxın mənbədən gələn xəbərləri həsrətlə gözlədik: Prezidentdən dalbadal Tviter xəbərləri gəlir: Füzuli bizimdir! Cəbrayıl bizimdir! Zəngilan bizimdir! Qubadlı bizimdir! Qələbə xəbərlərinə o qədər alışdıq ki, bir gün ara verəndə darıxırdıq, hətta çəkinmədən sosial şəbəkə üzərindən Ali Baş Komandana mesaj yazırdıq ki, "cənab Ali Baş Komandan, bir Tviter at, nə olar". Və bildirdik ki, bu mesajlar oxunur. Axşamüstünə yeni xəbər gəlirdi. Bax, Rəşadətli əsgərlərimizin qanı-canı bahasına qazanılan bu qələbələr sayəsində Azərbaycan bütöv bir ailəyə, bir yumruğa dönmüşdü. Səmimi,

Qarabağ Azərbaycandır!

mehriban, inam hissi, torpağa məhəbbət... bir sözlə, bizi ayıracaq bir şey yox idi. İqtidar-müxalifət yox idi, dünyanın hər yerindəki azərbaycanlılar - hamı bir idi. Hamının bir dərdi vardı: Torpaqlarımızı işğaldan azad etməliyik, vəssalam! Pakistan Dövlət olaraq yanımızda olduğunu rəsmən bəyan etdi. Azərbaycandan köçüb İsrailə gedən yəhidilər səsimizə səs verdi, rəsmi olaraq bizimlə olduqlarını bəyan etdilər. Əfqanıstan hökumətindən “yanınızdayıq” – deyə səs gəldi. Ali Baş Komandanın bir cavabı Mühəribənin epiqrafi oldu: “Qarabağ Azərbaycandır və nida”.

Qarabağ Azərbaycandır! Rəşad Məcidin nəvəsi balaca İpəyin şirin dillə söylədiyi “Pəpişyan, möhkəm gizlən səni tapmasınlar” atmacaları belə əhvalımızı xoş edirdi. Bu da İpəyin Tviteri idi. Bu ağır gündə, ölüm-itimli, qan-qadalı günlərdə gülüş dolu atmacalarımızdan qalmadıq, ağlamadıqsızlamadıq, çünki haqq mübarizəsinə qalxmışdıq. Şuşada yaralı və üst geyimini güllə parçalamış bir gənc üzüyuxarı dağa çıxaraq, “Ə, Paşik, bəs deyirdin Cəbrayılə yol çəkirəm, hanı bəs!” – deməsi ilə o əsgərimizin dərdini bizə unutturdu, ürək dolusu gülürdük, çünki qanı axa-axa o əsgər də gülürdü. Çünki torpaqlarımızı işğalçılardan təmizləyirdik.

Türkiyə isə arxamız, dayağımız idi. Sosial şəbəkələrdə paylaşan “Karabağ’a birgə yürüyelim” devizi ilə Rəcəb Tayyub Ərdoğanla Prezidentimizin şəkilləri boyaboy yayımlanırdı. Səlcuq Bayraktarın “PUA”-ları Xızı kimi imdadımıza yetişmişdi. Deyirdilər ki, o PUA-ları alandan sonra şəhidlərimiz az oldu. Az sonra Səlcuq Bayraktar mətbuatda bildirdi ki, “Qələbədə Türkiyənin istehsalı olan milli texnologiyanın rol oynaması bizə qürur verir. Amma bu zəfərin əsl sahibləri isə şəhid olan əsgərlərdir”. Bu birliyimiz ox olub düşmənin gözüne batırdı. Tərtəri, Bərdəni, Gəncəni, ətraf kəndləri erməni ağır hərbi texnikası atəşlə oda qalayırdı. Mülki əhalini gecə yarısı - yatdığı yerdə raket yağışına tuturdu. Bir andaca hər yeri, evləri, ailələri darmadağın edirdilər. Körpələr ölür, analar, ağsaqqallar, ağbirçəklər çarəsiz durumda qalırdılar. 100-dən artıq mülki əhali öldürüldü. Dağılmış evlərin altından çıxaraq üçrəngli bayrağını bağrına basıb hadisə yerindən uzaqlaşan insanlar vardı. Türkiyə TV müxbiri Fulya Öztürkün Gəncədəki hadisə zamanı “Bu ölümlərdən, hərbi raket yağışından qorxmursunuzmu?” -sualına cavab olaraq, “yox qorxmuruq, naoborot qızıışıyuruq” - dedilər. Eşidənbilən bütün dünya əhli Azərbaycan xalqının torpaq eşqinə heyran qalmışdı. Erməni mənbələri cəbhədən xəbər yazdılar: “Biz onları güllə ilə vururuq, yıxılırlar, sonra durub qanları axa-axa üstümüzə gəlirlər və soldatlarımızı öldürürlər. Biz belə şey görməmişik. öldürürük, dirilib ayağa qalxırlar”. Azərbaycan xalqı qələbəni belə qazanırdı. Can verə-verə, can ala-ala. Şəhid olurdular, amma daha da irəli addımlayırdılar. Şuşa qalasını qayalara dırmaşaraq əlbəyaxa döyüşlə qazandılar. Erməni daşnakları özləri belə bu mənzərələrdən vahiməyə düşmüşdülər. “Bu müharibə xalqımız üçün Vətən Müharibəsidir. Biz Vətən torpaqlarını işğalçılardan azad edirik, döyüş meydanında tarixi ədaləti bərpa edirik” – Ali Baş Komandanın sözüdür.

Axı erməni əslində kimdir ki? Gürcüstanın lider oğlu Mixail Saakaşvili onların adını çox düzgün yazıb: “Tarixən ermənilər türklərin və azərbaycanlıların qulu olublar”. Bir çox dünya liderləri ermənilərin kimliyini dəqiq şərh ediblər:

Əmir Teymur: “Erməniləri bir millət kimi yer üzündən silmədiyim üçün gələcəkdə mənə lənətləyəcəklər” - yazıb. Rus şairi A. Puşkin: “Sən köləsən, sən qorxaqsan, çünki sən ermənisən” - yazıb. Fransız A. Düma: “Ermənilər həmişə başqa dinə qulluq edən hökmdarların hakimiyyəti altında olmuşlar. Nəticədə öz fikir və duyğularını gizli saxlayan, hiyləgər və kələkbaz adamlara çevrilmişlər” – yazıb. Fransız Qraf De Şole: “Ermənilərin yoxsulluq və əzab-əziyyət çəkməsi məndə onlara qarşı böyük rəhm oyatmasına baxmayaraq, onların haramzadalığı, kələkbazlığı o dərəcədə biabırçı, o qədər hiddətləndirici idi ki, mən heç vaxt onlara bağlana bilməzdim” - yazıb. İsveç Adam Mets: “Dərisi ağ qulların pisi ermənilərdir. Abır-həyalı yoxdur, oğurluqları olduqca məşhurdur. Onlar yalnız dəyənək

Qarabağ Azərbaycandır!

və qorxu altında yaxşı işləyirlər” - yazıb. Bax, ermənilər haqqında bütün dünya xalqlarının fikirləri belə məzmununda olub. Belə iyrənc məxluqlarla qonşuluq etməyə məhkum olmuşuq, halbuki onların bizim 68 Qafqazda yer-yurdları heç zaman olmayıb. Sentyabrın 27-sindən ta noyabrın 10-na kimi hər günü minlərlə qəhrəmanlıq səhifələri yazıldı. Noyabrın 8-ində səhər saat 11-12 olardı, sosial şəbəkələrdən xəbər yayıldı ki, Ali Baş Komandan yeni xəbərini birbaşa yayımda deyəcək. Gözlədik, zaman da tez ötmür ki! Nəhayət, eşitmək istədiyimizi Şəhidlər Xiyabanından səsləndirdi: Əziz Şuşa, sən azadsan! Əziz Şuşa, biz qayıtmışıq! Əziz Şuşa, biz səni dirçəldəcəyik! Şuşa bizimdir! Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azərbaycandır!

Bir gün sonra yeni bir Tviter xəbəri: “Bu gün noyabrın 9-u 72 kənd işğalçılardan azad olunub”. Məhz 72 rəqəmi. 72 min dərdin içindən sıyrılıb çıxdığımıza işarə rəqəm kimi qəbul etdim. Daha sonrakı gün noyabrın 10-nu gecə yarısı Azərbaycan ordusunun 44 günlük Vətən Müharibəsində düşməyə qalib gəlməsi, erməni tərəfin ağ bayraq qaldırması elan edildi! Bu 44 günün hər dəqiqəsi bir tarix oldu. Bu 44 günün hər dəqiqəsində bir Azərbaycan Qəhrəmanı kəşf olundu. Bu qəhrəmanlar 1992-ci ildə tərkilən olunmuş Azərbaycan əsgərlərinin balaları idi. 44 günlük İkinci Qarabağ Müharibəsində Qarabağı düşməndən xilas etməklə yanaşı, həm də atalarının intiqamını aldılar, Xocalının intiqamını aldılar, yüzlərlə kəndlərimizdə, Qarabağın hər addımında öldürülən insanlarımızın intiqamını aldılar. Bu 44 gündə Ali Baş Komandan 40 xarici ölkə mətbuatına müsahibələr verdi, həqiqəti dünyaya birbaşa dedi. Hətta verilən suallar da düşmən niyyətli suallar idi. Lakin cavablar sərrast atılan güllə kimi onların niyyətlərini darmadağın edirdi. 44 gündə biz yenidən Simurq kimi doğulduq.

Bu qələbəni Azərbaycanda yaşayan bütün millətlər Azərbaycan Xalqı olaraq – qürurlu azərbaycanlı olaraq Qarabağımızı işğaldan azad etdik. Bu, Namus davası idi. “Qarabağ Azərbaycandır!” zəfəri asan qazanılmadı. 44 günlük Vətən müharibəsinin yeni tarix yazan 2855 qəhrəman oğullarımız şəhid oldular, yüzlərlə yaralımız, o cümlədən itkinlərimiz, əsir düşənlərimiz oldu. Müharibə bu deməkdir. Bura qədər yazdıklarım Bakıdan müşahidə etdiyimiz, birbaşa hadisələrin içində olduğumuz və ya müşahidə etdiyimiz gerçəkliklərin bir anıdır. Amma əsl Müharibə Qarabağ torpaqlarında gedirdi. Oğullarımız orada vuruşurdu, oğullarımız orada yaralanıb, orada şəhid olur, orada əsir götürülürdü, orada min dərəcəlik temperaturada məhv edilirdi. Bunlar birbaşa gözləri qarşısında baş verirdi, iştirakçısı da özləri idi. Amma bir nəfər də fərari olmadı, bir nəfərdə satqın olmadı, bir nəfər də gileylənmədi, hamının bir hədəfi vardı: “Qarabağ şərəfsiz düşmən işğalından azad olmalıdır, vəssalam”. Düşmən qoyub qaçdığı yerləri – kəndləri, şəhərləri oda qalayırıdı. Bir tikili belə salamat qoymadılar, üstəlik hər yeri minaladılar. Çünki öz tikdikləri deyildi, öz torpaqları deyildi, öz dədə-baba yurdları deyildi. Zəhmət çəkib tikib-qurmamışdılar, ona görə də “uf” demədən bütün yurdlarımızı tonqallara çatdılar və kənardan durub seyr edirdilər. İnsan nə qədər quduzlaşar, nə qədər vəhşi olar ki, söz də tapa bilmirəm ki, müqayisə edim, ya da bənzədim. Qəbir daşlarına qədər qırıb dağıtmışdılar. Sanki buralardan bir vəhşi qəbilə sürüsü keçmişdi. 10 dekabr Bakıda Zəfər Paradı keçirdik. Milyonlarla insanımız küçələrə axışdı: bu Zəfəri bizlərə bağışlayan qazıləri, tərxis olunmuş əsgərləri, generalları yaxından görmək üçün. Cənab Ali Baş Komandanı, sayın Rəcəb Təyyub Ərdoğanı yaxından görmək üçün. Dünyanı alan pandemiyanı (dünyada və o sıradan Azərbaycanda tüğyan edən koronavirusu) belə untduq. “Eşq hər şeyə qalib gəlir” - libasını geyinib Azadlıq Meydanına axışdıq. Bəli, doğrudan da eşq hər şeyə qalib gəlmiş. 10 dekabr 2020-ci il. Bu gün səhər saat 10 tamamdən Zəfər Paradımızı qeyd edəcəyimiz Azadlıq Meydanına doğru getdim. Evimizə çatanda isə saat 18:00 idi. Dünyanın ən gözəl günü. Ömrümə ömür qatılan bir gün yaşadım, yorulmaq yadıma düşmədi, evə çatanda hiss etdim. Virus-zad yox idi, hamısı ölmüşdü. Şükürlər olsun Uca Yaradana! Parad çıxışında Ali Baş Komutanım elə müdrik bir söz dedi ki, sanki dünyaya yenidən

Qarabağ Azərbaycandır!

gəldim: “Zəngəzur, Göyçə, İrəvan bizim tarixi torpaqlarımızdır. Bizim xalqımız bu torpaqlarda əsrlər boyu yaşayıb”. Sayın Ərdəğan bizim milli tariximizi elə incəliklə xırdaladı ki! Meydanda uşaqlıqdan əzbər bildiyim bir Azərbaycan bayatısını dilə gətirdi:

Arazı ayırdılar,
Qan ilə doyurdular,
Mən səndən ayrılmazdım,
Zülm ilə ayırdılar,
Ay Laçın, can Laçın!
Mən sənə qurban, Laçın!

Bir sözlə, gözəl bir gün yaşadım! Şükürlər olsun. Bir facebook (üzkitab) statusuna sığası söhbət deyil”. Küçələrimizdə boya boy “8 noyabr - Zəfər bayramı” şüarları bəzəyirdi, üçrəngli bayraqlarımızla yanaşı. Məlumdur ki, 10 noyabr tarixi Zəfər Günü elan edilmişdi. Noyabrın 10-nu Türkiyədə Mustafa Kamal Atatürkün anım günü olduğunu nəzərə alaraq, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev Zəfər Günü tarixinin dəyişdirilməsi barədə qərar qəbul edib. Dəyişikliyə əsasən hər il noyabrın 8-i Azərbaycan Respublikasında Zəfər Günü kimi təntənəli şəkildə qeyd ediləcək. Əziz Şuşamızın azad edildiyi tarixdə. Cəbhədəki hadisələrin hər biri bir gəncin tərcümeyi-halından toxunurdu. Azadlıq meydanında düşündüm ki, bəs biz nə edək, bu mübarizədə hansı əməyi ortaya qoyaq. Sosial şəbəkədə belə bir elan verdim: “Qələbə Paradımızdan sonra hər kəs Qarabağ müharibəsi Şəhidindən və Qarabağ müharibəsi Qazisindən - Qəhrəmanından ən azı bir məqalə yazsın, sonra qısa vaxt ərzində kitab kimi nəşr edək (fotoları ilə). Kim neçə səhifə və neçə qəhrəman haqqında yazırsa yazsın. Kitab pulsuz paylanacaq. Belə kitablara ehtiyac var: həm Şəhidlərimizin, Qazilərimizin, Qəhrəmanlarımızın tanınması, həm valideynlərinin könlünü almaq məqsədilə, həm də dərslik kimi (sinifdən xaric oxu kitabı olaraq) (Məqalələr bu epoçta: 2.qarabag.kitab@mail.ru göndərilsin)”.

Cəmi 10 günə 350-dən artıq Qəhrəmanımız haqqında yazı – məqalə aldım – Şəhidlər, Qazilər, İgidlərimiz haqqında. Davamı isə daxil olur. Belə fikirləşdik ki, Şəhidlərimizin qırx gününə I kitabı nəşr edək, davamını II kitabı isə Novruz bayramında nəşr edərək. Bu məqalələrin hərəsi bir igidin ömründən bəhs etsə də, əslində hər yazıda döyüş meydanı görünür, döyüş əhval-ruhiyyəsinə dolursan, özünü Qarabağda, işğaldan azad olmuş, bizdən ötrü qəribəmiş Füzulidə, Cəbrayıl, Zəngilanda, Qubadlıda, Suqovuşanda, Ağdərədə, Şuşada, Ağdamda, Kəlbəcərdə, Laçında görürsən. Körpə Züleyxamızın atası, fəth qəhrəmanımız Cəlal Akimovun cəbhədən gündəlik bir kəlmə məlumatı ilə oradakı mənzərəni təsəvvür edirdim. Axı I Qarabağ Müharibəsində özüm də jurnalist kimi bir çox bölgələrə getmişdim. Müharibənin nə demək olduğunu gözümlə cəbhədə görmüşdüm. Hər kəsə dualar edirdim, Cəlal da dua edirdim ki, üzügülər, heç nədən xəbəri olmayan körpə Züleyxa atalı-analı böyüsün. I Qarabağ Müharibəsindən sonra “Müharibə ağrıları” adlı 545 səhifəlik kitab yazmışdım. 44 günlük Vətən Müharibəsindəki yaşantılarımızın ani bir məqamını qələmə aldım. Halbuki 44 günün hər dəqiqəsi üçün 1000 səhifəlik dastan yazmaq olar, tarixi həqiqətləri yaddan çıxarmamaq üçün yazmağa borcluyuq.

44 gündə ağır texnikanın, raketlərin od püskürən uçuşları, dronların vızıltı ilə hədəfinə tərəf uçuş səsinə eşitdiksə, cəbhədən kənarda bir səssizliklə, dualı enerjilərlə bütün cəbhə boyu, Qarabağ sərhədləri boyunca asılı qaldıq. O zaman sözüümüz “sözsüz” baxışlarımız oldu. 90 yaşlı bir baba 2

Qarabağ Azərbaycandır!

saatlıq karantin qaydalarına uyğun olaraq SMS-lə izn alıb bayraq almağa gedir, eyni qayda ilə analarbacılar yemək bağlamaları ilə yol kənarında gözləyir ki, cəbhəyə yola düşən maşınlarla göndərsinlər. “Ay anam-bacım, cəbhədən hər şey artıqlaması ilə var”- desələr də, qurban olum, a bala, bu isti çörəyin xəmirinə dua üfürmüşəm, balalarımızı düşmən tətüyindən qoruyar”. Etiraz edəcək söz qalmırdı. Bax o sözsüz məqamları kağıza köçürüb gələcəyə ötürmək istədik. Raket artilleriyasının zərbəsindən dağılmış evlərin altından üzü-gözü qana bələnmiş Bəxtiyarın gülümsər çöhrəsini unutmuruq, 5 yaşlı uşaq düşməne gülür ki, məni öldürə bilmədin ki, amma atalarımız Qarabağı, işğal etdiyin yurduunu səndən alır”.

Göndərilən məqalələrdə həm də psixoloji məqamlar qabardılıb. “İti qovan” Azərbaycan Ordusunun hünəri könümüzün qubar hisini yudu, belimizin kədər bükümünü açdı. “Vətən simurqları”nda görüşənədək!

Ədəbiyyat

1. *Almaz Ülvə. Müharibə ağrıları (Sənədli publisistik düşüncələr, ədəbi qeydlər) - I kitab / Red: Nazim Süleymanov. – Bakı: Nurlan, 2005, 546 s.*

2. *Almaz Ülvə. Vətən simurqları (II Qarabağ Müharibəsi qəhrəmanları) – I kitab. – Bakı: Elm və təhsil, 2020, 288 səh.*

// Ədəbiyyatda Qarabağ mövzusu: Respublika elmi konfransın materialları /Qərbi Kəspə Universiteti (24 aprel 2021-ci il). – 2021. – s. 65-69.

..